

Høringssvar om fremtidig forvaltning af Tornby Klitplantage

Afgiver: Torben Stæhr, Horsebækvej 2a, 9850 Hirtshals

Vedr.: Udkast til forvaltnings-/driftsplan for urørt skov og naturforvaltning i Tornby Klitplantage

Dato: 10. september 2025

Indledning

Jeg støtter målet om stærkere biodiversitet og vildere natur, men har væsentlige bekymringer vedrørende de foreslåede indgreb – især maskinel fjernelse af nåletræer på de vestvendte skrænter og i randzoner. Planen er desuden sendt i høring i sommerferien (fra begyndelsen af juli), hvilket svækker borgerinddragelsen. Jeg opfordrer derfor til forlænget frist og til, at fremtidige høringer undgår ferietid.

Overordnede anliggender

1. Natura 2000-tilhørsforhold

En stor del af Tornby Klitplantage **ligger inden for** Natura 2000-område nr. 6 (**Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å**). Det fordrer, at alle indgreb – herunder rydninger, ændret drift, græsning, hegn og ændret hydrologi – screenes for påvirkning og om nødvendigt konsekvensvurderes. Jeg anmoder om, at den konkrete habitatvurdering og eventuelle kommunale/statlige tilladelser for de berørte delområder offentliggøres.

2. Historisk kystlæ og havgus

Før klitplantagens oprettelse nåede **havgusen helt ind til Tornby by**. Efterhånden som klitplantagen voksede til i første halvdel af 1900-tallet, **blev havgusen stoppet midt i klitplantagen**. En kraftig åbning/afrydningsfront mod vest vil derfor sandsynligvis forringe lævirkningen, øge salt- og vindpåvirkning i plantagens indre og potentielt igen eksponere byen for havgus. Dette hensyn bør være styrende for eventuelle ændringer i vestkanten.

3. Urørt skov – ikke “kommerciel urørt”

Urørt skov bør forstås som netop urørt skov. Forvaltning skal alene ske af hensyn til naturens processer (dødt ved, hydrologi, invasive arter, sikkerhed). Begrebet “kommerciel urørt skov” er uklart og bør udgå, da der bag denne formulering ligger en adgang til at fortsætte indgreb af den ene eller anden art i naturområdet, som ikke kan gennemskues.

4. Græsning, hegn og friluftsliv

Græsning kan være et stærkt naturvirkemiddel, men indhegninger må **ikke** kompromittere adgang og tryghed. Eksisterende stier skal have passager (låger/stenter), der skal skiltning og information til, og valg af dyreart/antal bør risikovurderes ift. publikumsbrug.

5. Friluftsfaciliteter

Rollespilsområdet **Yxengaard/Yxenborg** bør indtegnes på friluftskortet og fremgå af digitale guider for at undgå konflikter mellem frilftsbrug og naturpleje.

Særlige forhold: vestvendte skrænter og slugter (Stenalderhavsskrænten)

- De vestvendte skrænter og de tilknyttede slugter er **særligt sårbare** geologisk (erosion, væld, vandløb) og biologisk. De rummer i dag **blandede bevoksninger** med betydelig

indblanding af løvtræer – bl.a. **eg, som er etableret langs skrænterne** – som bør **skånes**. De gamle hvidgranbevoksninger er i stærk opløsning. Der er ikke den opvækst af sitka, som planen synes at beskrive. Ved renafdrift af skrænterne vil der sandsynligvis kunne ske en voldsom opvækst af uønskede træarter, især glansbladet hæg (*Prunus serotina*) og sitka.

- **Maskinel fjernelse** (fladeafvikling/renafdrift) på skråningerne indebærer høj risiko for **voldsomme køreskader, erosion og tab af levesteder** for bl.a. snylterod og klitformen af skovhullæbe. Som kuriosum kan jeg fortælle, at denne supspecies i sin tid blev opdaget første gang i Danmark i skræntområderne i Tornby klitplantage.
- Forrige driftsplan/forvaltningspraksis har i forvejen lagt op til **urørt eller meget nænsom drift** i de vestvendte skrænter og de tilhørende slugter.

Krav og anbefalinger for skrænter/slugter:

- **Ingen renafdrifter** på de vestvendte skrænter og i slugter.
- **Ingen tung maskinkørsel** i skråningsflader og bækdaalsstrøg/slugter; evt. nødvendig indsats udføres manuelt/selektivt fra stabile kørespor i fladere terræn. Den forliggende plan beskriver arealerne ovenfor skrænterne som forholdsvis flade. Det passer langt fra alle steder!
- **Bevar eksisterende blandingsstruktur** og værn om løvtræer (særligt eg) som nøglearter for fremtidig naturskovsudvikling.
- **Undgå skarpe vindkanter** i vestkanten; konvertering sker gradvist og mosaikvis, så den eksisterende lævirkning opretholdes. Det afgørende er at **undgå renafdrifter** på skrænterne og fastholde/udvikle den **blandede** kantvegetation, der allerede giver læ og salt-tolerance.

Spørgsmål og dokumentationskrav

- Har Hjørring Kommune og relevante statslige myndigheder meddelt de nødvendige **Natura 2000-tilladelser** for de planlagte indsatser?
- Foreligger der **arts- og naturtypekortlægning** for de konkrete delarealer (væld, rigkær, hulrugere, bilag IV-arter m.v.)?
- Hvordan sikres **friluftspassager** ved nye hegn (stier, låger, skiltning)?
- Hvorfor er **rollespilpladsen** endnu ikke indtegnet på friluftskortet?

Sammenfatning

Jeg anbefaler, at planen revideres som følger:

1. Bekræft, at de vestvendte skrænter/slugter **forbliver uden renafdrifter** og uden tung maskinkørsel; indsats kun nænsom/manuel.
2. Bevar og udvikl den **eksisterende blandingsstruktur** (incl. eg) i vestkanten; undgå skarpe åbninger, så plantagens historiske **lævirkning** mod havgus opretholdes.
3. Fastslå, at **urørt skov** kun i særligt naturfagligt og begrundede indgreb (invasive arter, hydrologi, sikkerhed) foretages.
4. Offentliggør **Natura 2000-screening/konsekvensvurdering** og eventuelle tilladelser.
5. Sikr **friluftslivets** trygge adgang ved græsning (passager/skiltning) og indtegn **Yxengaard/Yxenborg** på friluftskortet.

6. Planlæg ud fra **arts- og naturtypekendskab** i de berørte delarealer.

PS om høringsproces

Planmaterialet blev lagt i høring i begyndelsen af juli. Af hensyn til reel borgerinddragelse bør vigtige høringer ikke placeres i ferietiden eller alternativt gives tilsvarende forlænget frist.

Med venlig hilsen

Torben Stæhr
Horsebækvej 2a
9850 Hirtshals.